

SERİ
SERIES
SERIE
SÉRIE

A

CİLT
VOLUME
BAND
TOME

45

SAYI
NUMBER
HEFT
FASCICULE

1

1995

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ORMAN FAKÜLTESİ
D E R G İ S İ

REVIEW OF THE FACULTY OF FORESTRY,
UNIVERSITY OF ISTANBUL
ZEITSCHRIFT DER FORSTLICHEN FAKULTÄT
DER UNIVERSITÄT ISTANBUL
REVUE DE LA FACULTÉ FORESTIÈRE
DE L'UNIVERSITÉ D'ISTANBUL

DİLEK YARIMADASI MİLLİ PARKI (SAMSUNDAĞI, KUŞADASI)¹⁾

Prof. Dr. Faik YALTIK²⁾

Kısa Özet

Dilek Yarımadası Milli Parkı, Ege bölgemizde Aydın İli'nin Kuşadası ve Söke ilçe sınırları içinde bulunan 10.895 hektarlık bir saha, 1966 yılında Milli Park olarak ayrılmıştır. Akdeniz bitki topluluğunun Lauretum ve Castanetum zonlarında yetişen bitkilerin hemen bütün türlerini ihtiva eder. Kızılcım, Anadolu karaçamı, Fenike ardıçı, Kermes ve Pırnal meşeleri, Palamut meşesi ile Macar meşesi, Anadolu kestanesi, Dalı servi, Girit akçağacı, Gümüşi ihlamur, Karaağaç, Akdiken, Harnup ve Erguvan ağaçları ve doğal olarak Maki elemanları yaşamlarını sürdürmektedirler.

1. COĞRAFİ KONUMU, TOPOGRAFİK VE JEOLJİK YAPISI

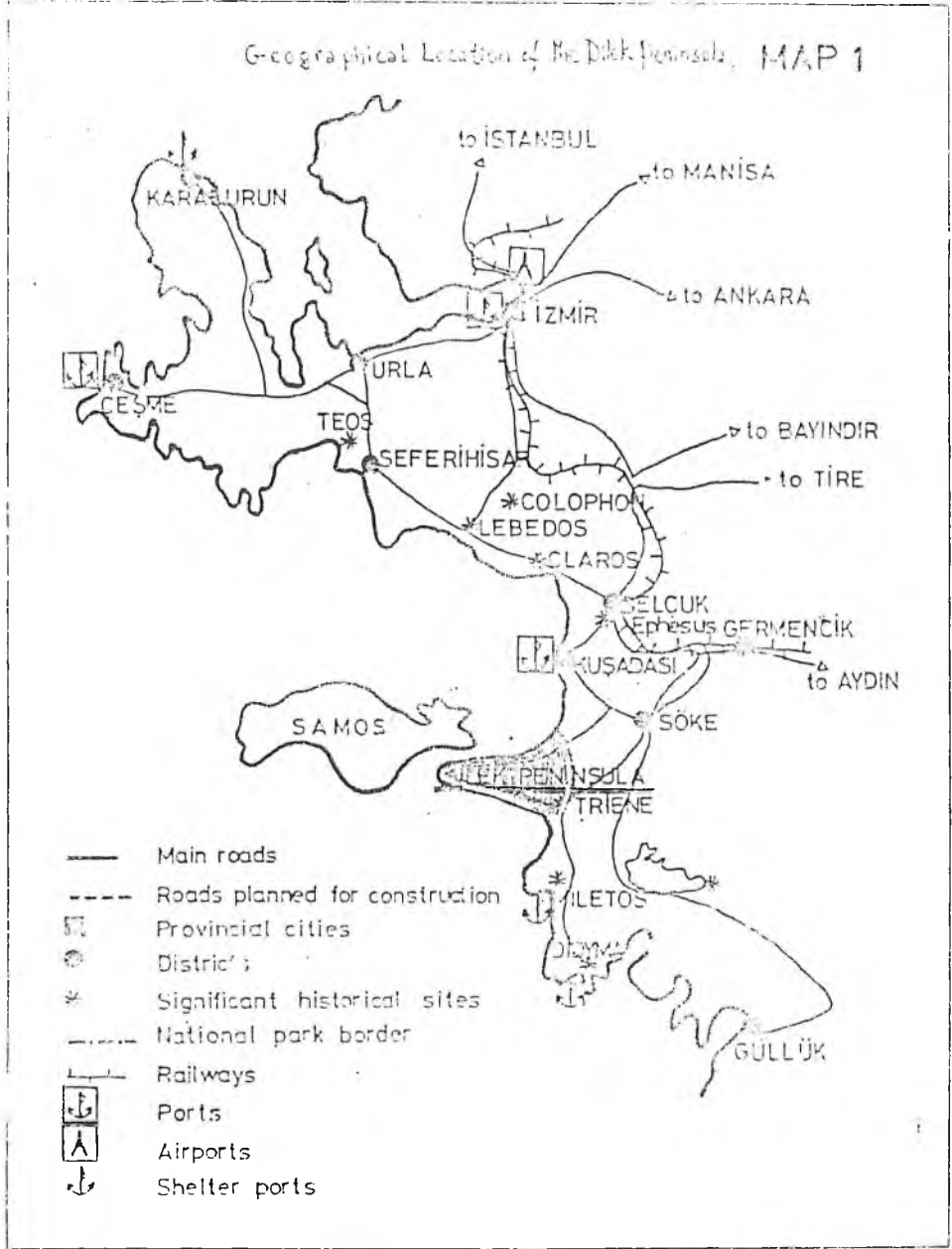
Kuşadası'na yakın bir mesafede bulunan Dilek Yarımadası (veya Samandağı) Milli Parkı, ülkemizin önemli milli parklarından birisidir. 19 Mayıs 1966'da tesis edilen bu parkın yüzölçümü toplam 10.985 hektar kadardır; Aydın il sınırları içerisinde, dünyaca tanınmış turistik bir yerleşim yerine, Kuşadası'na 28 km mesafededir. Bu parka iki ayrı yöreden, Söke veya Kuşadası'ndan iki önemli yol ile ulaşılabilir (Harita 1).

Güney Ege denizine Samsun dağı'nın bir uzantısı olan Dilek Yarımadası, yaklaşık 20 km. boyunda ve 6 km. genişliğinde (eninde) olup çepeçevre 40 km.'lik bir sahil şeridinde sahiptir. Bu yarımada, Ege denizinden veya Samos adasından, deniz seviyesinden ortalama yüksekliği 600-630 m. olan dalgalı tepelik bir arazi görünümündedir; en yüksek noktası, Dilek tepe deniz seviyesinden 1237 m. yüksekliktedir.

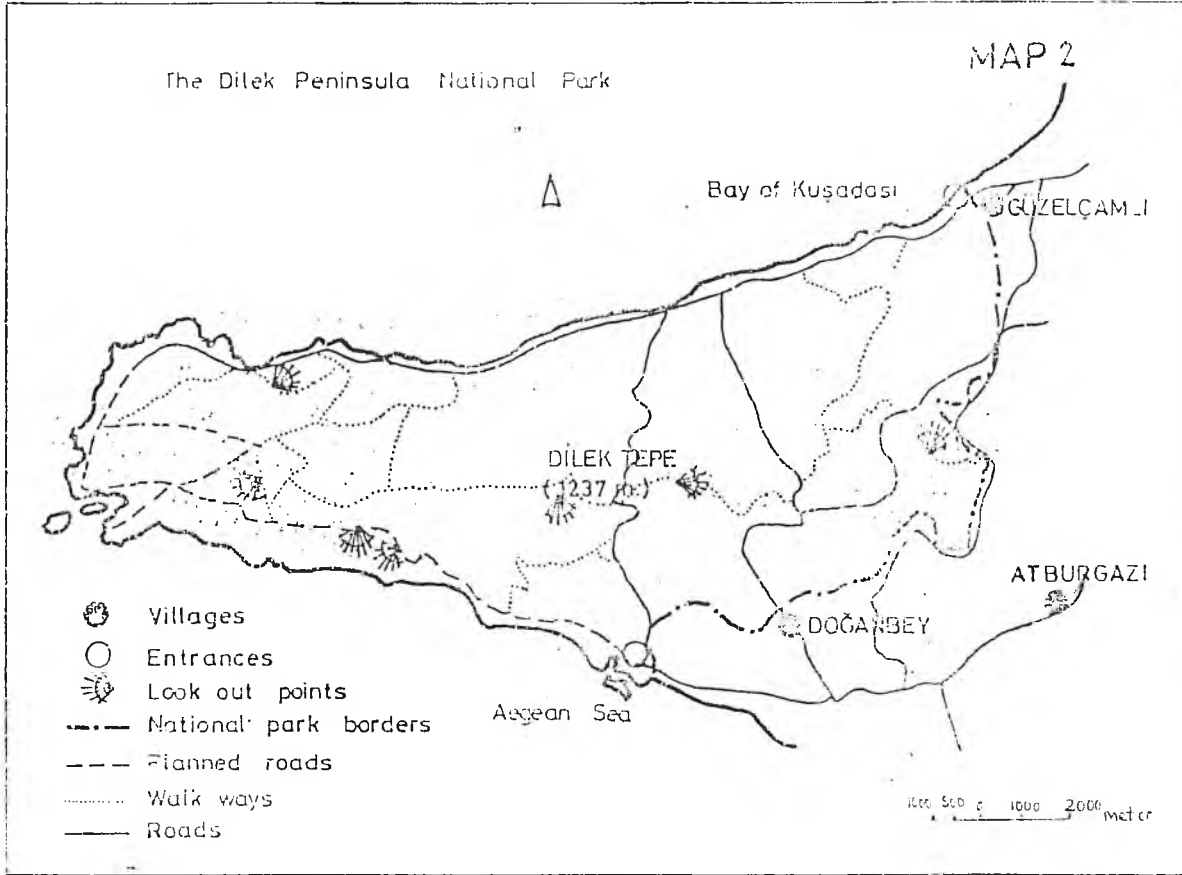
Dilek Yarımadası, sayısız küçük koyları, sahil boyunca uzayıp giden plajları, çok ilginç arazi şekilleri, tepe ve dağları ile nefes kesen güzellikler, manzaralar sergiler. Bu dağlık ve tepelik arazi parçası, derin vadi ve kanyonları ile yer yer bölünmüştür (Harita 2).

1) Bu makalenin İngilizcesi, 3-8 Eylül 1990 tarihleri arasında düzenlenen "Güney-Batı Asyanın Bitki Hayatı-III" adlı Uluslararası Simpozyuma tebliğ olarak sunulmuştur.

2) İ.Ü. Orman Fakültesi, Orman Botaniği Anabilim Dalı

Harita 1 : Dilek Yarımadasının coğrafi yeri
Map 1 : Geographical location of the Dilek Peninsula

Harita 2 : Dilek Yarımadası Milli Parkı
Map 2 : The Dilek Peninsula National Park

Yarımadanın jeolojik yapısı, diğer bir ifade ile ana kayası, mesozoik kalker, paleozoik sistik kayalardan ibarettir. Bunlardan başka yer yer neojen sediment'lerine, Güney Yamaçlarında da geniş bantlar halinde mikaca zengin granitlere rastlanır (ALTAN 1971).

Akdeniz bölgesinde yer almış olmasına rağmen, burada yaz ortasında bile su taşıyan, suyu kurumayan dereler ve kaynaklar bulunur.

2. İKLİM ÖZELLİKLERİ

Yarımadanın içinde bulunduğu bölge, yazları sıcak ve kurak, kışları mutedil ve yağışlı geçen tipik bir Akdeniz iklimine sahiptir. Yıllık sıcaklık ortalaması 16.6 °C'dir; en yüksek sıcaklık ortalaması temmuz ayı içinde, 30.3 °C; en düşük sıcaklık ortalaması da ocak ayındadır ve 4.8 °C'dir.

Yıllık yağış ortalaması 688.5 mm'dir; yağışın mevsimlere dağılımı ve yüzdeleri aşağıdaki gibidir; kış 380.2 mm (% 56.9); sonbahar 145.4 mm (% 21.7); ilkbahar 135.2 mm (% 20.2) ve yaz 7.7 mm (% 1.2).

Bağıl nem ortalaması sonbaharda % 69.4; yaz aylarında % 66.0; kış boyunca da % 72.0'dır.

3. VEJETASYONU

1965 yılında, Prof. Dr. Hayrettin Kayacık hocam ile birlikte Dilek Yarımadası'na yapmış olduğumuz gezide, yöre vejetasyonunun floristik zenginliği ilgimizi çekmişti. İstanbul'a döndüğümüzde Orman Genel Müdürlüğü'ne gönderilmek üzere bir rapor hazırlayarak buranın bir "Milli Park" olarak korunmasını ve değerlendirilmesini önerdik.

Dilek Yarımadası tipik bir Mediterran florasına sahiptir; iğne yapraklı ormanlar ile maki vejetasyonunu burada birlikte görebilirsiniz. Milli Park alanının % 32.5 kadarı çam ormanları ile kaplıdır. Düşük yükseltilerde Kızılcım (*Pinus brutia*), 700 m'nin üzerinde ise oldukça kurak ve taşlı yamaçlarda Karaçam (*Pinus nigra* subsp. *pallasiana*) ormanlar oluşturur. 1945 yılından 1966 yılına kadar, bu ormanlardan her yıl düzenli olarak kerestelik odun istihsali yapılmıştır. Bu kesimler orman teşkilatımızın amenajman planlarına göre yapıldığı için, ormana herhangi bir olumsuz etki yapmamıştır; 1966 yılından sonra, herhangi bir kesim yapılmamıştır. Milli Parkın ormanlık alanı 3574 hektardır; bunun 2635 hektarı oldukça iyi kalitede ve normal kapalılıktadır; geri kalan çam ormanları çok bozuk durumdadır (*Pinus brutia*). Bozuk kızılçam alanlarının yangın veya insan etkisiyle açıldığı kısımlar, "Maki"liğe dönüşmüştür. Milli Parkın oldukça büyük bir alanı (6624 hektar, total alanın % 60.3 kadarı), *Arbutus andrachne*, *Quercus coccifera*, *Pistacia terebinthus*, *Olea europea* var. *sylvesteris*, *Spartium junceum* gibi türlerin baskın olduğu bir tipik maki vejetasyonu ile kaplıdır.

Acer sempervirens, *Quercus ilex*, *Juniperus phoenicea*^(*), *Viburnum tinus* gibi ülkemizde oldukça sınırlı yayılışa sahip olan bu türler, Milli Park sınırları içerisinde doğal olarak yetişmektedir. Diğer taraftan Balkan ve Karadeniz (Euxine) yöresinin tipik bitkilerinden Macar Meşesi' (*Quercus frainetto*), Gümüşü İhlamur (*Tilia argentea*) ve Anadolu Kestanesi (*Castanea sativa*) Dilek Yarımadası'nda doğal olarak yetişmektedir ve ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir.

Bunlara ilave olarak, herdem yeşil ağaç ve çalılardan Dalı Servi (*Cupressus sempervirens* var. *horizontalis*), Akdeniz Defnesi (*Laurus nobilis*), Keçiboyunu veya Harnup (*Ceratonia siliqua*), Zakkum (*Nerium oleander*) vadi içlerinde ve dere boylarında görülürler.

(*) Tarafımızdan Türkiye'de Fenike Ardıcı'nın ilk olarak saptandığı yerdir (1965).

4. PARKIN YÖNETİMİ VE ÖZGÜN ÖZELLİKLERİ

Dilek Yarımadası Milli Parkı, Aydın Orman İşletme Müdürlüğü'ne bağlı, Kuşadası Orman Bölge Şefliği tarafından idare edilmektedir. Şefin emrinde 6 adet bakım memuru çalışmaktadır; bunlar sürekli olarak Milli Park'ta dolaşarak gözetim ve kontrollerini sürdürmektedirler. Bunlardan ayrı olarak, ilkbahardan başlamak üzere sonbahara kadar orman alanlarını yangından korumak için, yeterli sayıda geçici işçi tutulmaktadır.

Park dahilinde çıkması muhtemel orman yangınlarını önlemek için de yangın gözetleme kuleleri inşa edilmiştir. Buralara telefon hatları çekilmiş, yolları yapılmıştır.

Dilek Yarımadası Milli Parkı, Batı Anadolu'daki en iyi tanınan rekreasyon alanlarından birisidir; kolayca ulaşılabilen bir yerdedir, yeterli yol mevcuttur.

Park şefliğinden alınan informasyona göre, yıllara bağlı ziyaretçi sayısı şöyledir: 1987'de 260.000, 1989'da 400.000'dir. 1989'da ziyaretçilerin mevsimlere göre dağılımı da aşağıdaki gibidir; ilkbaharda 40.000, yaz aylarında 320.000, sonbaharda 32.000 ve kışın da 8000 kadardır.

THE NATIONAL PARK OF THE DILEK PENINSULA (SAMSUNDAĞI, KUŞADASI)

Prof. Dr. Faik YALTIRIK

A b s t r a c t

Dilek Peninsula National Park is situated on the Aegean region in the province boundaries of Aydın, townships of Kuşadası and Söke. This area of 10.895 hectares has been set aside as a national park in 1966.

National park contains almost all of Mediterrenian regions species which grows in Castanetum and Lauretum zones. The most suitable growing conditions for Calabrian and black pines, phoenician juniper, Holm oak, Kermes oak, Valonian oak and Hungarian oak; Italian cypress, Sweet bay, Cretan maple, Silver linden, Elm, Common hawthorn, Carob and Judas trees and Mediterranean maquis are the prevalent flore of the peninsula.

1. GEOGRAPHICAL LOCATION, MORPHOLOGY AND GEOLOGY

One of the National Parks in Turkey, is the Dilek Peninsula (or Samsundağı) National Park near Kuşadası. It was founded in 19.5.1966, with its total area of 10.985 ha. It is 28 km far from Kuşadası which is well-know touristic town, within the provincial boundaries of Aydın. One can reach the area from Kuşadası or Söke by two main roads (Map 1).

Dilek Peninsula, being the tip of Samsun Mountain jetting into the South Aegean Sea, has about 20 km. maximum lenght, 6 km. of average width and 40 km. lenght of coastline.

This peninsula appears, seen from Aegean Sea, i.e. from the Samos Islands, as a mountaneous (hilly) area with an average hight above sea level of 600-630 m.

The highest peak from sea level reaches upto 1237 m. on Dilek Tepe (Map 2). The Peninsula shows an interesting geomorphological structure and breathtaking beauty enriched by rough topographical forms of land, numerous small bays, extensive beaches and interesting rock formations along the coast. A predominantly raised landform, this mountaneous area is divided or cut by some canyons and valleys. Geologically the Dilek Peninsula is composed of mesozoic calcareous rocks, paleozaic schistic rocks and its part of a neogenic sedimentary mass. At the southern slope (from SW to NE) a wide band of micaceous slater appears.

The area is rich of water springs and some streams carry water also in summer, in spite of Mediterranean climate.

2. CLIMATE

The area has typical Mediterranean climate with hot and dry summers, moderate and rainy winters. Annual temperature average is 16.6 C; Average of highest temperature is in July as 30.3 C; and the lowest is 4.8 C in January.

Annual rainfall average is 688.5 mm. Seasonal amounts and percentages of the rainfall are as follows: In winter, 380.2 mm. (%56.9); in Autumn, 145.4 mm (%21.7); in Spring, 135.2 mm (%20.2); and in summer, 7.7 mm (% 1.2).

Average of the relative humidity is % 69.4, in which falls to % 66.0 in summer, rises to 72.0 in winter.

3. VEGETATION

Prof. Dr. H. Kayacık and I have suprisingly found the floristic richness of its vegetation, and informed the General Directorate of Forestry by giving a report in 1965, and a proposal has been made by us to convert into a National Park.

The Dilek (Samsundağı) Peninsula lies within Mediterranean-Aegean vegetation zone and contains all typical plants of this zone. 32.5% of the National Park area is covered by pine forests. Pine forests are prevelant in the lower altitudes, *Pinus brutia*, above 700 m in dry areas also *Pinus nigra* is present. From 1945 to 1966, the timber was harvested from the forest of the park regularly. This was done according to the management plan of the Forestry Service so that no damage to the forest occurred. Since 1966 no more timber is being harvested. The forest of the park covers 3574 ha (32.5 % of the total area), of this 2635 ha. is of good quality, the rest degraded pine forest (*Pinus brutia*).

In the areas destroyed by fire or by human interference, *Macchia* (Maquis) covers their places. The largest part of the park (6624 ha: 60.3%) is dominated by this type of vegetation in which *Arbutus andrachne*, *Quercus coccifera*, *Pistacia terebinthus*, *Olea europea* var. *sylvestris*, *Spartium junceum* are predominant species.

Acer sempervirens, *Quercus ilex*, *Juniperus phoenicea*, *Viburnum tinus* naturally grown within the park area, remarkable rare species in Anatolia. It should be mentioned that some Balkanian Euxine elements, such as *Quercus frainetto*, *Tilia argentea*, *Castanea sativa* suprisingly grow also naturally here.

In addition there are also other evergreen trees and shrubs such as *Cupressus sempervirens* var. *horizontalis*, *Laurus nobilis*, *Ceratonia siliqua*, *Nerium oleander*, are found along streams and within the valleys.

4. ITS ADMINISTRATION AND PARTICULAR CHARACTERISTICS

The Dilek National Park is administrated by the park directorate which is based at the town of Kuşadası within the province of Aydın. The park chief has six permanent forest guards for regularly patrolling the park area. In addition, enough number of seasonal staff are employed for the fire protection from the beginning of spring through the end of autumn.

In order to prevent an unfortunate possibility of forest fire in the park, necessary measures, as fire observation towers with telephone, roads and trails, have been adequately developed.

(1) The National Park is well known as a recreation area in the Western Anatolia. The park is very well positioned for tourism its accessibility from the main connective roads.

According to the information obtained from the administration of the park, it receives 260.000 visitors/year in 1987, 400.000 visitors/year 1989. Number of seasonal visitors in 1989 is as follows:

40.000 in spring, 320.000 in summer, 32.000 in autumn, and 8.000 in winter respectively origins of the visitors are Söke (25 km.), Kuşadası (28 km.), Aydın (70 km.), Nazilli (100 km.).

5. WOODY SPECIES (TREES and SHRUBS) on The DİLEK PENINSULA (SAMSUN DAĞI)

- PINACEAE** : *Pinus brutia*, *P. nigra* subsp. *pallasiana*.
- CUPRESSACEAE** : *Cupressus sempervirens* var. *horizontalis*, *Juniperus phoenicea*, *Juniperus oxycedrus*
- SALICACEAE** : *Populus alba*, *Populus tremula*
- FAGACEAE** : *Castanea sativa*, *Quercus coccifera*, *Quercus ilex*, *Quercus infectoria*, *Quercus ithaburensis* subsp. *macrolepis*, *Quercus frainetto*
- ULMACEAE** : *Ulmus minor* subsp. *canescens*.
- LAURACEAE** : *Laurus nobilis*.
- PLATANACEAE** : *Platanus orientalis*
- CISTACEAE** : *Cistus salvifolius*, *Cistus villosus* (*C. creticus*)
- ANACARDIACEAE** : *Pistacia lentiscus*, *Pistacia terebinthus*, *Rhus coriaria*
- VITACEAE** : *Vitis silvestris*
- ROSACEAE** : *Amygdalus webbi* (priene'de), *Cerasus prostrata*, *Crataegus manogyna*, *Prunus cocomilla* var. *cocomilla*, *Pyrus amygdaliformis*, *Pyrus communis*, *Rosa phoenicia*, *Rubus ulmifolius*, *Rubus canescens* var. *glabratus*, *Sorbus torminalis*.
- LEGUMINOSAE** : *Anagyris foetida*, *Ceratonia siliqua*, *Cercis siliquastrum*, *Cytisus smyrneaus*, *Spartium junceum*, *Ononis natrix*.
- ACERCEAE** : *Acer sempervirens* (*A. orientale*)
- MYRTACEAE** : *Myrtus communis*
- ARALIACEAE** : *Hedera helix*
- ERICACEAE** : *Arbutus andrachne*, *Arbutus unedo*, *Erica arborea*, *Erica manipuliflora* (*E. verticillata*)
- APOCYNACEAE** : *Nerium oleander*
- RHAMNACEAE** : *Rhamnus pichleri* (800 m.)
- TILIACEAE** : *Tilia argentea*, *Tilia rubra*
- MALVACEAE** : *Malope anatolica*, *Lavatera punctata*, *Alcea dissecta*
- LABIATAE** : *Phlomis grandiflora*, *Thymbra spicata*, *Phlomis lydia*, *Satureja thymbra*

- THYMELAEACEAE : *Daphne gnudioides*
 SANTALACEAE : *Osyris alba*
 LILIACEAE : *Smilax excelsa*, *S. aspera*, *Ruscus aculeatus* var. *angustifolius*

6. SOME HERBACEOUS PLANTS on the DİLEK PENINSULA (SAMSUN DAĞI)

- CISTACEAE : *Tuberaria guttata* var. *plantaginea*
 RANUNCULACEAE : *Ranunculus muricatus*
 CRUCIFERAE : *Iberis carica*, *Alyssum sibiricum*
 PAPAVERACEAE : *Fumaria petteri* subsp. *thuretii*
 GUTTIFERAE : *Hypericum perforatum*, *H. empetrifolium*, *H. montbrettii*
 LINACEAE : *Linum tmoleum*
 GERANIACEAE : *Erodium malacoides*, *Geranium molle* subsp. *brutium*, *Geranium lucidum*, *G. macrostylum*, *G. columbinum*
 CARYOPHYLLACEAE : *Holosteum umbellatum* var. *tenerimum*, *Cerastium illyricum* subsp. *comatum*, *Velezia quadridentata*, *V. pseudorigida*, *Silene dichotoma* subsp. *dichotoma*, *S. sedoides*, *S. fabaria*, *S. italica*, *S. splendens*, *S. subconica*, *Dianthus elegans*, *D. actinopetalus*
 POLYGONACEAE : *Polygonum maritimum*
 MALVACEAE : *Malva cretica*
 CHENOPODIACEAE : *Salsola ruthenica*
 LEGUMINOSAE : *Teline monspessulana*, *Vicia grandiflora* var. *grandiflora*, *V. cuspidata*, *V. meyeri*, *Lathyrus laxiflorus* subsp. *laxiflorus*, *L. cicera*, *L. annuus*, *L. setifolius*, *L. aphaca* var. *pseudoaphaca*
 ROSACEAE : *Potentilla recta*, *Agrimonia eupatoria*, *Sarcopoterium spinosum*, *Sanguisorba minor* subsp. *muricatum*
 CRASSULACEAE : *Umbilicus chloranthus*
 UMBELLIFERAE : *Anthriscus nemorosa*, *Smyrniium rotundifolium*, *Pimpinella peregrina*, *Oenanthe pimpinelloides*, *Lecocia cretica*, *Hepptaptera anatolica*, *Bupleurum gracile*, *B. trichopodium*, *Apium graveolens*, *Cnidium silaifolium*, *Ferula tingitana*, *Ferulago humilis*, *Laser trilobum*, *Thapsia garganica*, *Torilis arvensis* subsp. *purpurea*, *Pseudorlaya pumila*, *Artemisia squamata*
 DIPSACACEAE : *Pterocephalus plumosus*
 COMPOSITAE : *Asteriscus aquaticus*, *Pellenis spinosa*, *Inula heterolepis* l. *crithmoides*, *Pulicaria dysenterica*, *Helichrysum stoechas*, *H. heywoodianum*, *Filago vulgaris*, *F. pyramidata*, *Bellis perennis*, *B. sylvestris*, *Doronicum orientale*, *Senecio castagneanus*, *S. vulgaris*, *Calendula arvensis*, *Anthemis chia*, *A. cotula*, *A. pseudocotula*, *Achillea grandifolia*, *Chrysanthemum coronarium*, *Onopordum illyricum*, *Cirsium creti-*

cum var. *creticum*, *Ptilostemon chamaepeuce*, *Tyrimnus bucographus*, *Jurinea mollis*, *J. consaguinea*, *Centaurea solstitialis*, *C. acicularis* var. *urvillei*., *C. cyanus*, *Cnicus benedictus* var. *benedictus*, *Carthamus lanatus*, *C. dentatus*, *Echinops viscosus*, *Cichorium intybus*, *Scorzonera elata*, *Hypochoeris achyrophorus*, *Picris altissima*, *Helminthotheca echioides*, *Urospreum picroides*, *Sonchus asper*, *Reichardia picroides*, *Lactuca serriola*.

- CAMPANULACEAE** : *Campanula tomentosa*, *C. lyrata* subsp. *lyrata*, *C. raveny*, *C. delicatula*, *Legousia pentagonia*.
- PRIMULACEAE** : *Cyclamen hederifolium*, *C. persicum*, *Anagallis arvensis* var. *arvensis*, *A. arvensis* var. *caerulea*, *Samolus valerandi*.
- GENTIANACEAE** : *Blackstonia perfoliata*, *Centaureum pulchellum*, *C. tenniflorum*.
- CONVOLVULACEAE** : *Convolvulus oleifolius*, *Calystegia sepium*.
- BORAGINACEAE** : *Paracaryum aucheri*, *Echium angustifolium*, *Cerinthe major*, *Symphytum anatolicum*, *Anchusa undulata* subsp. *hybrida*, *Nonea obtusifolia*, *Alkanna tinctoria* subsp. *tinctoria*, *A. tinctoria* subsp. *anatolica*.
- SOLANACEAE** : *Solanum alatum*, *Datura stramonium*.
- SCROPHULARIACEAE** : *Verbascum maeandri* (Samsun Dağı), *V. sinuatum* var. *sinuatum*, *V. glomeratum*, *V. stmes*, *V. mykales*, *Scrophularia peregrina*, *S. floribunda*, *Digitalis ferruginea* subsp. *ferruginea*.
- OROBANCHACEAE** : *Orobanche nana*, *O. alba*, *O. pubescens*, *O. minor*
- LABIATAE** : *Teucrium lamiifolium*, *Prasium majus*, *Phlomis samia*, *Lamium cariense*, *Mentha longifolia*, *M. rotundifolia*, *Micromeria myrtifolia*, *Micromeria juliana*, *Origanum heracleoticum*, *Origanum sipyleum*, *Sideritis sipylea*, *Teucrium scordioides*, *Sideritis curvidens*, *Stachys imolea* subsp. *smyrnaea*, *Nepeta cadmea*, *Purumella vulgaris*, *Calamintaha nepeta*
- LILIACEAE** : *Asphodelus aestivus*, *Allium subhirsutum*, *A. neopolitanum*, *A. roseum*, *A. sphaerocephalon* subsp. *sphaerocephalon*, *Scilla autumnalis*, *O. armeniacum*, *Muscari weissii*, *M. neglectum*, *Bellevalia trifoliata*, *Fritillaria carica* subsp. *carica*, (5 km W. of Davutlar), *Gagea graeca*, *Colchicum boissieri*, *C. stevenii*, *C. variegatum*, *Merendera attica*
- AMARYLIDACEAE** : *Galanthus gracilis*
- IRIDACEAE** : *Iris suaveolens*, *Gynandrisis sisyrinchium*, *Crocus olivieri* subsp. *balansae*, *C. pallasii* subsp. *pallasii*, *Gladiolus illiricus*, *G. anatolicus*

- ORCHIDACEAE** : *Cephalanthera rubra*, *C. damasonium*, *Epipactis helleborine*, *Ophrys vernixia*, *O. fusca*, *O. iricolor*, *O. ferrumequinum*, *O. holoserica* subsp. *holoserica*, *O. tenthredinifera*, *O. apifera*, *Aceras anthropophorum*, *Comperia comperiana*; *Orchis italica*, *O. morio* subsp. *morio*, *O. papilionacea*, *O. collina*, *O. anatolica*, *O. provincialis*
- DIOSCOREACEAE** : *Tamus communis* subsp. *cretica*
- TYPHACEAE** : *Typha domingensis*

KAYNAKLAR

- ALTAN, T., 1971: *Untersuchungen zur derzeitigen Situation und Entwicklung Türkischer Nationalparke - PİSS.*, Hannover.
- DAVIS, P.H. 1953: *Notes on the summer flora of the Aegean.-Notes Roy. Bot. Gard. Edinburgh.* 21 (3): 101-142. *Notes on the flora of Samsun Dağı; Rhm.: Descr. Rhamnus oleoides ssp. tauricola, Cmp. Deser. Helichrysum heywoodianum.*
- KAYACIK, H., F. YALTIRIK., 1965: *Dilek Yarımadası (Samsundağı) Zengin Akdeniz Florasının Korunması Açısından Milli Park olmalıdır (Rapor).*